

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/30/2023
Identifikačné číslo spisu:	6813207214
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6813207214.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobcu 1/: Y. D., Q., nar.: XX. Y. XXXX, žalobcu 2/: A. D., Q.nar.: XX. Y. XXXX, obaja zast.: Mgr. Martin Jankovič, advokát, Železničná 257/19, Revúca, IČO: 42312230 a JUDr. Ján Dorkin, advokát, Železničná 257/19, 05001 Revúca, IČO: 37951670, žalobcu 3/ : Q. D., Q., nar.: XX. A. XXXX, proti žalovanému: Zoltán Kozsár s obchodným menom Zoltán Kozsár MISNA, Čoltovo 163, IČO: 10750690, zast. Advokátska kancelária Juristi s.r.o., Krivá 3, 040 01 Košice - mestská časť Juh, IČO: 51 941 244, o zaplatenie 96 262,70 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. RA-5Cb/2/2013, o dovolaní žalobcu 1/ a žalobcu 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. novembra 2022 č. k. 43Cob/84/2022-1206, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu 1/ a žalobcu 2/ o d m i e t a .
- II. Žalovanému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Revúca svojím rozsudkom z 28. mája 2021 č. k. 5Cb/2/2013-1003 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) rozhodol vo veci samej, keď prvým výrokom žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol, vo vzťahu k žalobcovi 3/ rozhodol tak, že druhým výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 81 400 eur, škodu vo výške 2 810,90 eura s tam špecifikovaným príslušenstvom, tretím výrokom žalobu vo zvyšnej časti zamietol a štvrtým výrokom priznal žalobcovi 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 75,84 %. Piatym a šiestym výrokom súd rozhodol o nároku štátu na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobcovia sa domáhali voči žalovanej zaplata sumy 96 262,70 eura a úrokov z omeškania z titulu bezdôvodného obohatenia a sumy 3 762,70 eura z titulu náhrady škody. Žalobca 3/ vo vlastnom mene (hoci mal na to splnomocnenie od žalobcov 1/ a 2/) uzatvoril so žalovaným zmluvu o dielo podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov na rekonštrukciu rodinného domu, ktorého vlastními boli žalobca 1/ a 2/ na podklade kúpnej zmluvy uzatvorenej skôr so žalobcom 3/. Od zmluvy o dielo odstúpil žalobca 3/, ktorý počas zmluvy plnil žalovanému 105 000 eur. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že stavebnými prácami sa zhodnotil rodinný dom o 23 600 eur. O rozdiel medzi danými sumami sa tak žalovaný obohatil. Žalobcovi 3/ vznikli náklady v súvislosti s presným zistením väd, ktoré predstavujú škodu a náklady na zistenie hodnoty rodinného domu, ktoré predstavujú náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Súd dospel k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ nie sú aktívne vecne legitimovaní, ich vecné právo nie je relevantné. Rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanému doručený 13. júna 2021 (č. l. 1025).

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Okrem iného v ňom namietal nezákonnosť štvrtého (aj piateho a šiesteho) výroku. Namietal, že Okresný súd Revúca pri určovaní pomeru náhrady trov konania podľa zásady úspechu vo veci zohľadnil iba úspech, resp. neúspech žalobcu 3/ a žalovaného, teda nezohľadnil 100 % neúspech žalobcov 1/ a 2/ voči žalovanému, v dôsledku čoho aj nesprávne vynechal žalobcov 1/ a 2/ z výroku rozsudku o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcovia - žalovaný.

4. O odvolaní podanom 28. júna 2021 (č. l. 1030) žalovaným rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) svojím rozsudkom z 24. februára 2022

č. k. 43Cob/71/2021-1075. Prvým výrokom odvolanie podané proti zamietajúcim výrokom (prvý a tretí) rozsudku súdu prvej inštancie odmietol dôvodiť, že v danom rozsahu je odvolanie neodôvodnené a zároveň ide o výroky v prospech žalovaného.

Druhým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu druhého (vyhovujúci vo veci samej) a štvrtého výroku (nárok žalobcu 3/ na náhradu trov konania) potvrdil. Následne odvolací súd tretím výrokom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu piateho a šiesteho výroku o nároku štátu na náhradu trov konania tak, že dospel k inému pomeru podieľania sa strán sporu na danom nároku štátu. Nakoniec štvrtým výrokom súd priznal žalobcovi 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O nároku žalobcov 1/ a 2/ na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodol, čo odôvodnil tým, že im trovy nevznikli.

5. Námietku žalovaného týkajúcu sa nerozhodnutia o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcovia 1/ a 2/ - žalovaný odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú, pretože

Okresný súd Revúca doposiaľ nevysporiadal nárok na náhradu trov konania medzi žalobcom 1/, žalobcom 2/ a žalovaným. Zároveň však skonštatoval, v rozsahu tejto námietky nemôže rozsudok súdu prvej inštancie preskúmať, keďže o nároku žalovaného na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ nebolo súdom prvej inštancie rozhodnuté.

6. Zo súdneho spisu vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť v rozsahu prvého a tretieho výroku 29. júna 2021, v rozsahu druhého a štvrtého výroku

31. marca 2022 (vyznačená právoplatnosť) a v rozsahu piateho a šiesteho výroku tiež

31. marca 2022 (okamih doručenia).

7. Okresný súd Revúca následne svojím uznesením z 2. júna 2022 č. k. 5Cb/2/2013-1154 (ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“) rozhodol, že žalovaný má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení uviedol, že opomenul rozhodnúť o danom nároku v konečnom rozhodnutí, a preto k tomu pristúpil samostatným rozhodnutím odvolávajúc sa na § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Zároveň konštatoval, že neaplikoval § 225 CSP, ktorý neumožňuje vydanie doplnujúceho rozsudku v prípade absencie rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, keďže tento nárok nemožno podriaďovať pod

pojem predmet konania.

8. O odvolaní žalobcov 1/ a 2/ podanom proti uzneseniu súdu prvej inštancie rozhodol odvolací súd svojím uznesením z 24. novembra 2022 č. k. 43Cob/84/2022-1206

(ďalej len „napadnuté uznesenie“). Prvým výrokom uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a druhým výrokom žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd odobril argumentáciu Okresného súdu Revúca vo vzťahu k použitiu § 255

ods. 1 CSP. Mal za to, že účinná a platná právna úprava neumožňuje rozhodnúť o trovách konania dodatočne postupom podľa § 225 CSP. Odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania nemožno podriaďiť pod pojem predmet konania, nakoľko sa ním rozumie nárok uplatnený v konaní vo veci samej, zatiaľ

čo rozhodnutie o trovách konania je rozhodnutie o nákladoch, ktoré stranám vzniknú v súvislosti s vedením konania. Uviedol, že hoci z dôvodovej správy k návrhu CSP vo vzťahu k § 219 (prečíslované, ide o § 225 CSP) vyplýva, že predkladateľ navrhoval ponechať právny režim dovtedajšieho § 166 zákona č. 69/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktoré takú možnosť zakotvovalo, príslušnú zákonnú formuláciu CSP neprevzal. Odvolací súd sa necítil byť viazaný doktrínalným výkladom k CSP, keďže ten vychádzal z ustálenej judikatúry vzťahujúcej sa na rozhodovanie podľa OSP.

Poukázal na § 218 ods. 1 CSP, ktorý umožňuje rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania samostatne, mimo rozhodnutia vo veci samej.

9. Proti napadnutému uzneseniu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej len „žalobcovia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. d), e), f) CSP a § 421

ods. 1 písm. a) CSP, domáhajúc sa zrušenia napadnutého uznesenia a uznesenia súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. d) CSP žalobcovia namietajú, že sudy nižšieho stupňa nesprávne ex post rozhodovali o nároku žalovaného na náhradu trov konania voči nim, a to napriek tomu, že vec bola právoplatne skončená.

Prekážka rozhodutej veci o danom nároku je založená tým, že do právoplatného rozsudku

vo veci samej (ktorého predmetom nebolo rozhodnutie o nároku) nebolo možné

nič ex post dopĺňať, či meniť mimo inštitútu dopĺňacieho rozhodnutia v zmysle § 225

ods. 1 CSP. Ak sa tak skutočne stalo, a to v rozpore § 225 ods. 1 CSP, zasiahlo

sa tým do samotnej podstaty nezmeniteľnosti a záväznosti súdnych rozhodnutí, čo je práve dôsledkom aplikácie zásady res iudicata, t. j. že vo veci už existuje právoplatné rozhodnutie, do ktorého nie je možné ďalej zasahovať a je záväzné medzi stranami sporu.

10. Vychádzajúc z uvedených námietok žalobcovia zakladajú aj dovolací dôvod podľa

§ 420 písm. e) CSP. Majú totiž za to, že rozhodol nezákonný sudca, keď sudca Okresného súdu Revúca rozhodol napriek právoplatne skončenej veci, ex post mimo naplnenia pravidiel obsiahnutých v § 225 ods. 1 CSP, rozhodol ex offio o nároku na náhradu trov konania mimo prieskumu svojho rozhodnutia v rámci mimoriadnych opravných prostriedkov.

Už zo samotnej podstaty právoplatnosti, t. j. nezmeniteľnosti a záväznosti svojho rozhodnutia, sudcovi ďalej neprináležalo rozhodovať, preto rozhodol ako sudca nepríslušný, t. j. nezákonný, ktorému vec nebola pridelená.

11. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobcovia namietajú gramatický výklad § 225 ods. 1 CSP použitý súdmi nižšieho stupňa, najmä odvolacieho súdu, podľa ktorého dopĺňacím rozhodnutím nemožno rozhodnúť o trovách konania.

Ide o extrémny spôsob výkladu, urobený v rozpore so samotným účelom a podstatou zákonného ustanovenia. Odvolací súd pritom pripustil (odsek 21. odôvodnenia napadnutého uznesenia), že z dôvodovej správy k návrhu CSP predkladateľ k § 219 uviedol, že navrhuje ponechať právny režim doterajšieho § 166 OSP, t. j. aby predmetom dopĺňacieho uznesenia bolo naďalej nielen rozhodnutie o niektorej časti predmetu konania alebo predbežnej vykonateľnosti, ale aj o trovách konania. Podľa názoru žalobcov bolo v tomto prípade namieste použitie čl. 4 ods. 2 CSP o výklade chýbajúcej právnej normy. Ak mal odvolací súd za to, že nemožno použiť § 166 OSP, mohol inou výkladovou metódou, napr.

historickým, teleologickým výkladom dospieť k pretrvávajúcemu používaniu danej právnej normy, resp. záver vyplývajúci z nej, ktoré sa aj za účinnosti CSP naďalej v praxi používajú. V nadväznosti na to žalobcovia odkázali na uznesenie najvyššieho súdu z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo/48/2020, ktoré dokonca odvolací súd aj citoval (odsek 26. odôvodnenia napadnutého uznesenia), a napriek tomu dospel k inému výkladu § 225 ods. 1 CSP ako najvyšší súd v tomto uznesení a rozhodol v rozpore s ním, čím je napadnuté uznesenie zároveň nepredvídateľné.

12. Odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom vytvoril negatívny stav v neprospech žalobcov, keď sám svojvoľne bez akéhokoľvek časového rámca rozhodol ex offio o nároku žalovaného na náhradu trov konania voči nim, a to i napriek skutočnosti, že vec bola právoplatne skončená. Takýmto postupom by sa vytvoril nebezpečný precedens súdov znamenajúci, že konajúce súdy by aj po niekoľkých mesiacoch, či rokoch rozhodovali v rozpore s akýmkoľvek princípom právnej istoty „v právoplatne skončených veciach“ o nároku tej ktorej strany sporu na náhradu trov konania voči druhej strane sporu. Tento nesprávny procesný postup súdov podľa žalobcov zároveň vyústil aj do narušenia rovnosti strán v konaní.

13. Na záver vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobcovia opakovane poukázali na to, že odvolací súd dospel k odlišnému záveru ako záveru vyplývajúcejmu z uznesenia najvyššieho súdu z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo/48/2020.

V tejto veci sa jedná o pomerne bežnú procesnú otázku, výklad jednoduchého práva, ktoré nemôže vyvolávať diametrálne odlišný prístup odvolacieho súdu ako zaujal najvyšší súd.

14. K dovolaniu sa žalovaný nevyjadril.

15. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu 1/ a 2/ treba odmietnuť [§ 447 písm. c) CSP].

16. Podľa § 420 písm. d), e) a f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 225 ods. 1 a 2 CSP, ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže strana do 15 dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť

aj bez návrhu (1). Doplnenie urobí súd dopĺňacím rozsudkom, na ktorý sa primerane použijú ustanovenia o rozsudku. Ak súd nevyhovie návrhu strany na doplnenie rozsudku, návrh zamietne (2).

18. Podľa § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

19. Predmetom dovolacieho konania je posúdenie otázky rozhodovania o nároku na náhradu trov konania samostatným rozhodnutím po tom, ako súd už rozhodol vo veci samej, a to v intenciách prekážky rozhodutej veci [§ 420 písm. d) CSP], práva na zákonného sudcu [§ 420 písm. e) CSP] a procesného postupu [§ 420 písm. f) CSP]. Najvyšší súd k ich posúdeniu pristúpil na podklade právneho názoru najvyšších súdnych autorít, v zmysle ktorého na účely posudzovania vád zmätočnosti podľa § 420 CSP má rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní podanom proti výroku súdu prvej

inštancie o nároku na náhradu trov konania povahu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí [1VObd/2/2021, I. ÚS 275/2018 (74/2018)

a IV. ÚS 34/2021 (71/2021)]. To je aj prípad napadnutého uznesenia.

20. V zmysle § 421 ods. 2 v spojení s § 357 písm. m) CSP je však tento druh uznesenia výslovne vylúčený z dovolacieho prieskumu v rovine dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 432 CSP. Na tom však najvyšší súd nezakladá svoje rozhodnutie vo vzťahu k výslovnému uplatneniu dôvodu prípustnosti podľa § 421 CSP žalobcami. V príslušnej časti dovolania žalobcovia namietajú, že odvolací súd zaujal odlišný právny záver ako najvyšší súd vo svojom skoršom rozhodnutí. Ide však o záver, ktorým odvolací súd odôvodnil procesný postup, ktorý viedol súd prvej inštancie k vydaniu rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania samostatným uznesením po tom, ako už bolo rozhodnuté

vo veci samej. Svoj nesúhlas s daným záverom žalobcovia bližšie odôvodnili v časti, v ktorej uplatňujú dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Z obsahu dovolania, z jeho vnútornej skladby, logiky, zvolenej argumentácie, v podaní použitých výrazových prostriedkov

a z celkového zmyslu podania vyplýva, že žalobcovia nesúhlasia s právnym posúdením procesných noriem, ktoré viedli k vydaniu rozhodnutí súdov nižšej inštancie ako procesných rozhodnutí. Takáto nesprávnosť podlieha dovolaciemu prieskumu súdneho rozhodnutia podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP (III. ÚS 225/2020), a nie podľa § 432 CSP.

Hoci žalobcovia výslovne uplatnili aj dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP, dovolanie neodôvodnili tým, že napadnuté uznesenie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Nepredostreli argumentáciu spochybňujúcu použitie právnej normy súdom na zistený skutkový stav alebo jej interpretáciu, prípadne argumentáciu voči nepoužitiu právnej normy na zistený skutkový stav, resp. všeobecne, nepredostreli argumentáciu voči právnym záverom súdu prijatým na podklade zisteného skutkového stavu, ktorým spôsobom možno vymedziť nesprávnosť právneho posúdenia veci (3Obdo/38/2022 a 1Obdo/13/2022).

Vzhľadom na procesný charakter napadnutých rozhodnutí súdov nižšej inštancie to však

ani neprichádzalo do úvahy. Keďže žalobcovia uplatnili aj dovolací dôvod podľa § 420

písm. f) CSP, optikou tohto prípustného dovolacieho dôvodu najvyšší súd nazeral na námietku obsiahnutú systematicky v časti dovolania týkajúcej sa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

(II. ÚS 277/2021).

21. Najvyšší súd sa stotožňuje s právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyjadrenom v náleze zo 16. marca 2023 sp. zn. III. ÚS 69/2023,

na ktorý poukázali aj žalobcovia v podaní urobenom v priebehu dovolacieho konania. V stručnosti z neho vyplýva, že ak súd nerozhodol o nároku na náhradu trov konania v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP), môže za podmienok upravených v § 225 ods. 1 CSP tento nedostatok neúplného rozhodnutia napraviť vydaním samostatného rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania.

Pre úplnosť najvyšší súd odkazuje na príslušnú argumentáciu ústavného súdu, s ktorou

sa takisto stotožňuje: Z § 262 ods. 1 CSP však vôbec nevyplýva, že by zákon či už pripúšťal alebo dokonca výslovne prikazoval, aby sa o náhrade konania rozhodovalo viacerými rozhodnutiami. To vlastne ani prakticky nie je možné, keďže len pri čiastočnom zastavení konania neprichádza do úvahy, aby bolo možné posúdiť okolnosti rozhodné pre nárok

o náhrade trov konania. Ak nie je rozhodnuté o celom predmete konania, nie je možné posúdiť pomer úspechu strán, prípadne pomer zavinenia strán na zastavení konania. Preto § 262

ods. 1 CSP možno rozumne vyložiť len tak, že jediná ním predpokladaná možnosť rozhodnutia o náhrade trov sa spája len s takým rozhodnutím súdu, ktorým konanie na jeho inštancii končí, teda nebude potrebné žiadne ďalšie rozhodnutie potrebné na vysporiadanie sa so žalobou. (...) neúplné rozhodnutia súdov, teda rozhodnutia, ktorými nebolo rozhodnuté o celom predmete konania, možno napraviť len osobitným spôsobom doplnenia podľa § 225 CSP, ktoré je možné len na návrh strany do 15 dní od doručenia rozsudku alebo bez návrhu, len ak rozsudok nenadobudol právoplatnosť. Ustanovenie § 225 CSP možno vzťahovať aj na rozhodovanie

o trovách konania, o ktorých sa rozhoduje uznesením, keďže podľa § 234 ods. 2 CSP

na uznesenie sa primerane použijú ustanovenia o rozsudku. Tieto zásady sú vyjadrením toho, že prípadné nedostatky súdnych rozhodnutí možno naprávať len zákonom predpokladaným spôsobom, či

už opravnými prostriedkami alebo postupmi, ktorými ich menej závažné nedostatky možno napraviť rozhodnutím tej inštancie, ktorá rozhodnutia vydala.
Ide o spomenuté či už doplnenie alebo opravu chyby v písaní a počítaní alebo inej zrejmej nesprávnosti podľa § 224 CSP.

22. Z dovolania implicitne vyplýva, že žalobcovia nepovažujú uznesenie súdu prvej inštancie za doplniace uznesenie, ktorým Okresný súd Revúca podľa § 225 ods. 1 CSP doplnil rozsudok súdu prvej inštancie ako rozhodnutie vo veci samej, v ktorom opomenul rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania podľa § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia vychádzajú výlučne z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšej inštancie, kde súdy výslovne uviedli, že o nároku na náhradu trov konania rozhodovali podľa § 255 ods. 1 CSP, a nie podľa § 225 ods. 1 CSP, a ani z označenia formy rozhodnutia Okresného súdu Revúca nevyplýva, že by išlo o doplniace uznesenie podľa § 225 ods. 2 CSP v spojení s § 234 ods. 2 CSP. Bez ohľadu na tieto žalobcami uvádzané skutočnosti má najvyšší súd za to, že uznesenie súdu prvej inštancie má po materiálnej stránke povahu doplniaceho uznesenia.

23. Je nesporné, že Okresný súd Revúca v rozsudku súdu prvej inštancie opomenul rozhodnúť o nároku žalovaného na náhradu trov konania voči žalobcovi 1/ a 2/.

Neurobil tak napriek tomu, že vo veci samej, od výsledku konania v ktorom závisí rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, na strane žalobcu vystupovalo viac subjektov, a to žalobca 1/ až 3/. Žalobca 3/ bol v konaní čiastočne úspešný, naproti tomu žalobcovia 1/ a 2/ úspešní neboli; ich žaloba bola voči žalovanému zamietnutá. Súd prvej inštancie napriek tomu rozhodol v konečnom rozhodnutí len o nároku žalobcu 3/ na náhradu trov konania, a teda nerozhodol o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobcov 1/ a 2/ na jednej strane a žalovaného

na strane druhej. Najvyšší súd zdôrazňuje, že vzhľadom na viazanosť dovolacími dôvodmi podľa § 440 CSP, ktoré žalobcovia v dovolaní vymedzili tým, čo považujú za nesprávne, neskúmal správnosť samotného rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, teda či súd mal priznať nárok žalovanému. Obmedzil sa totiž na skúmanie, či vôbec boli dané podmienky na vydanie takého rozhodnutia. Tieto podmienky sú totožné s predchádzajúcou právnou úpravou obsiahnutou v § 166 ods. 1 OSP, preto pri ich skúmaní možno primerane vychádzať aj zo staršej príslušnej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít.

24. Hoci rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť skôr ako bolo vydané uznesenie súdu prvej inštancie, žalovaný v lehote 15 dní od doručenia rozsudku navrhol jeho doplnenie o rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v už uvedenom vzťahu žalobcovia 1/ a 2/ - žalovaný. Platí, že ak bol návrh na doplnenie podaný predtým, než sa rozhodnutie, ktoré má byť doplnené, stalo právoplatné, právoplatnosť rozhodnutia nebráni súdu,

aby o návrhu na doplnenie rozhodol [rozhodnutie Najvyššieho súdu

Československej socialistickej republiky z 21. decembra 1964 sp. zn. 4 Cz 46/67 (R 40/1968)]. Je preto potrebné rozlišovať prípady doplnenia rozhodnutia na návrh a bez návrhu

(smernica Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky z 23. novembra 1967

sp. zn. Pls 6/67). Zákon (§ 225 ods. 1 CSP) teda výslovne predpokladá doplnenie rozhodnutia aj po tom, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Platí to však len v prípade, že jeho doplnenie strana sporu navrhla v príslušnej lehote.

25. Z odvolania žalovaného podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie v lehote

15 dní od doručenia rozsudku vyplýva, že žalovaný namietal nesprávnosť spočívajúcu v nezohľadnení 100 % neúspechu žalobcov 1/ a 2/ v konaní, v dôsledku ktorého

Okresný súd Revúca nesprávne vynechal žalobcov 1/ a 2/z výroku o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobcovia - žalovaný. Okrem nesprávností týkajúcich sa vydaných rozhodnutí, žalovaný namietal nesprávnosť spočívajúcu v opomenutí vydania procesného rozhodnutia. Tu je potrebné poukázať na to, že žalovaný uplatnil odvolacie dôvody, ktoré

by v prípade ich dôvodnosti mohli založiť odvolaciemu súdu oprávnenie zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie. V takom prípade by Okresný súd Revúca v ďalšom konaní vydal už nové rozhodnutie, ktorým

sa konanie končí, teda by vydal (mal by) aj od neho závislé výroky o nároku na náhradu trov konania. Hoci žalovaný v žiadnom podaní výslovne nenavrhol doplniť rozsudok súdu prvej inštancie o rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, z obsahu odvolania vyplýva (§ 124 ods. 1 CSP), že ide nielen o opravný prostriedok proti rozsudku súdu prvej inštancie, ale aj o návrh v intenciách § 225 ods. 1 CSP. Najvyšší súd

už skôr pripustil, že ak súd prvej inštancie nerozhodol o niektorej časti predmetu konania, nemožno podanie strany sporu, hoc označené ako odvolanie, spravidla posudzovať ako opravný prostriedok, ale v súlade s ustanovením § 41 ods. 2 O.s.p. (§ 124 ods. 1 CSP) treba

ho považovať za návrh na doplnenie rozhodnutia podľa ustanovenia § 166 O.s.p.

(§ 225 ods. 1 CSP) (viď napr. Z IV, s. 50) [uznesenie najvyššieho súdu z 5. februára 2014 sp. zn. 7Cdo/62/2013].

26. Z hľadiska princípu kontradiktórnosti je potrebné poukázať na to, že žalobcovia boli oboznámení s odvolaním žalovaného. Zároveň v rámci dovolania namietali, že o nároku na náhradu trov konania súd rozhodol ex offo. To predpokladá samotný § 225 ods. 1 CSP, teda že súd rozhodne bez návrhu. Takéto ponímanie vyplýva aj z odvolania žalobcov proti uzneseniu súdu prvej inštancie, v ktorom tvrdili, že žalovaný návrh v zmysle § 225 ods. 1 CSP nepodal. Odlišné odôvodnenie súdov nižšieho stupňa odkazujúc na správnu procesnú normu vzhľadom na návrh žalovaného by tak nemalo vplyv na možnosť žalobcov použiť (odlišnú, novú) relevantnú argumentáciu v rámci uplatnenia opravných prostriedkov.

27. Z účelu dopĺňacieho rozhodnutia je zrejmé, že slúži k doplneniu rozhodnutia o tie časti predmetu konania alebo nároky na náhradu trov konania, o ktorých nebolo rozhodnuté. Vydaním dopĺňacieho rozhodnutia preto zásadne nie je možné založiť prekážku rozhodnutej veci (4Cdo/264/2009). Nie je to však vylúčené. Daná prekážka nastáva, ak by sa dopĺňacím rozhodnutím rozhodlo opätovne o tom istom. V tomto prípade súd o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobca 1/ a 2/ na strane jednej a žalovaný na strane druhej vôbec nerozhodol. Napadnuté uznesenie tak netrpí vadou právoplatne rozhodnutej veci.

28. Okresný súd Revúca rozhodoval o príslušnom nároku na náhradu trov konania ako súd, ktorý vydal doplnený rozsudok, a to prostredníctvom rovnakého sudcu. Urobil tak za situácie, kedy žalovaný materiálne navrhol doplnenie rozsudku súdu prvej inštancie v príslušnej lehote o rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, o ktorom v rozsudku nerozhodol.

Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že vydanie uznesenia súdu prvej inštancie bolo zákonom predpokladaným (§ 225 ods. 2 CSP) úkonom príslušného súdu urobeného sudcom, ktorému bola vec pridelená, a teda nejde o prejav svojvoľného postupu. Najvyšší súd konštatuje, že nezistil namietanú vadu, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

29. Najvyšší súd sa stotožňuje s námietkami žalobcov vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v rovine procesného práva. Okresný súd Revúca mohol pristúpiť k doplneniu už právoplatného rozsudku súdu prvej inštancie len prostredníctvom dopĺňacieho uznesenia

za podmienok upravených v § 225 CSP. Ako vyplýva z vyššie uvedených okolností, podmienky na jeho vydanie však boli splnené. Napriek tomu najvyšší súd musí konštatovať,

že súdy nižšieho stupňa v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočne uviedli dôvody, na ktorých sú založené, a teda dali zadosť právu strán sporu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odvolací súd navyše uviedol úvahy, ktoré ho viedli k nepoužitiu § 225 CSP alebo k odklonu

od rozhodnutia najvyššieho súdu (viď konštatčná časť tohto rozhodnutia). Rozhodnutia súdov nižšieho stupňa sú tak ako celok presvedčivé, hoci s ich právnou argumentáciou sa najvyšší súd nestotožňuje.

30. Súčasťou práva na spravodlivý proces je, aby sa vo veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy (IV. ÚS 77/02). Okresný súd Revúca rozhodol o nároku, o ktorom opomenul rozhodnúť v rozsudku. Predchádzal tomu návrh žalovaného podaný v príslušnej lehote. Postup Okresného súdu Revúca tak bol predpokladaný v § 225 CSP a prejavil sa vydaním uznesenia súdu prvej inštancie, ktoré má po materiálnej stránke povahu dopĺňacieho uznesenia. Na tento záver nemá vplyv ani odôvodnenie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

V celosti to síce nenapĺňa právnu perfektnosť, ale udržateľnosť v rovine práva na spravodlivý proces áno. Prípadné vylepšovanie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa v ďalšom konaní by tak nemalo vplyv na možnosť žalobcov uskutočňovať im patriace procesné práva. Táto možnosť im nebola procesným postupom súdov nižšieho stupňa ani odňatá, nie to v takej miere, že by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje neprípustnosť dovolania, a to v rozsahu každého z uplatnených dovolacích dôvodov. Dovolanie tak odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

32. Žalovaný mal vzhľadom na prvý výrok tohto rozhodnutia plný úspech v dovolacom konaní. Najvyšší súd mu však náhradu trov tohto konania nepriznal, keďže mu žiadne nevznikli.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.